

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 52

TIISTAINA, JOULUK. 25 P. — TUESDAY, DEC. 25, 1917.

1917 — Seitsemäs vuosik.

Taisteluun!

Kuulehan toveri, nainen tai mies,
Pysähdy, kuuntele hetki!
— Sanohan, käykö jo taisteluun
tietä;
Vai minnekkä sulla on retki?

Kuulehan! Pysähdy! Mikä kiire
se noin?
— Vainko vastaus, vihainen
katse —
Taisteluun! Tämä huuto se
sullekin soi —
Elä korvies ohitse laske.

Taisteluun! Taisteluun! Mies,
kumi mies
Ja **nainen** rinnalle miehen!
Ei konsana karkoitu orjuuden iäs,
Jos työmme jää puolittiehen.

Jos tunnet sä kurjuuden, tunnustat sen
Miks'et miekkonen meihin yhdy?
— Katso, lippumme liehuva,
punanen
Se on taisteluvieri ja lyhty!

Se on mies, ken ei kättänsä
kohota
Veriveljeä, luokkaansa vastaan,
Vaan taistossa henkensä hinnalla
Suojaa lähintään, vaimoan,
lastaan.

Nainen, jo lauselles' kehdoissa
Laula taistelu-lauluja näitä,
Etter kasvata polvesta nuoresta
Vain tylsäntuntoisia tuulispäitä.

Nuorukamen, etiä henkesi helkkua
vie
Nä vääriille jumalille,
Sillä tiedä, — kerran se on
sullakin tie
Vain mammonan alttarille.

Taisteluun! Tää huuto jos
säkenöis'
Ja syöpyis' joka raatajan rintaan
Että yksimielisnä jokainen löis'
Vastaan riistäjiä — taistelu-
kintaan.
Helmi Mattson.

Tehtaan tyttö

Ett' tiedä sa iloista maailman,
vaan suruista kyllä tiedät,
Kun elon aikasi suurimman,
edessä jyskyvän koneiden vietät.

Olet kalpea tehtaan tyttönen,
nauru huuliltasi on poissa,
Se kadonnut on ma tiedän sen,
— kurjan tehtaan komeroissa.

Silmäsi lapsena kirkkahat,
mikä niistä on loiston vienyt,
Sama tehdas, ja tehtaan rattaat,
mikä muunkin ilon on niellyt.

Nyt on joulu

Kirj. Jenny Trast.
Nyt on joulu, kiitoshymnit
kirkoissa taas kaikuu.
Palatseissa rikkaahitten
riemulaulut raikuu.

Rikkaan lapsi riemuellen
hyppi, tanssii, lentää;
joululahjaksi kuin hälle
lelut kalliit entää.

Köyhän lapsi kyynelisin
väkerteleepi tuolla;
viluisena, nälkäisenä
kylän laitapöällä.

Mun on nälkä, vaikeroi hän;
leipää, leipää anna,
että pikku siskoillekin
sitä jouluku' kannan.

Muista kiittää jumalaasi!
rikas hälle sanoo,
kuin hän siltä nälkäisenä
leipäpalaa anoo.

Silloin pienen polon mieleen
kysymys tuo hiipii,
joka vailla vastausta
lapsen mieltä riipii.

Mitä syytä köyhän lapsen
jumalaa ois' kiittää,
kuin sen armoantimetkin
rikkaalle vain riittää.

JOULUNA

Tähän aikaan vuodesta näkyy
jokainen ihan väkisinikin vain
puhuvan joulusta. Ajelehditään
pa sitten virran mukana ja jou-
lutellaan.

Työläisinä me olemme mail-
man mahtavin voima ja olemme-
kin jo kauan uskaltaneet julistaa
vapauden oppiamme, mutta vie-
lä tänäkin jouluna sentään asu-
me kaupunkien kellareissa ja
maalla kaikkein matalimmissa
majoissa. Jo sanomme rohkene-
vämme katsoa päin päivää, jo
kiroamme kaiken kurjan kumar-
telemisen, jo sanomme kaiva-
vamme valheelle hautaa, mutta

Olet paljon puutetta kärsinyt sä,
— ja niin moni tehtaan orja,
Siksi kyynelät silmäsi hüm-
mentää,
kumaraan käy vartalo norja.

Siksipä kuljet laahustain,
ja nuorena harmaaksi käy tukka.
Kun rikkaiden eteen sa raadat
vain,
— voi sinua tyttöroukka!

Aamusta iltaan raataa saat,
on lepohetkesi pienet.
Ja nuorena kuoleman taivalta
kulkemaan tuomittu liehet...
E. R.—nen

Sosialismi ja vapaus

(Jätkoa.)

Ei sosialidemokratia, vaan ta-
loudellinen kehitys hävittää niin
hyvin työpaikan valitsemisvapau-
den kuin työnvapaudenkin. So-
sialidemokratia ei tosin tahdo
eikä voikaan estää tätä kehitys-
tä; mutta kuten jo olemme muil-
la aloilla nähneet, antaa se täs-
säkin kehitykselle toisen, työn-
tekijälle edullisempään muodon.
Se ei voi poistaa työntekijän
riippuvaisuutta taloudellisissa
liikkeissä, joissa hän muodostaa
ainoastaan pienen rattaan. Mut-
ta sen sijaan kun työntekijä nyt
riippuu kapitalistista, jonka e-
dut ovat toiset kuin hänen etun-
sa, tekee sosialidemokratia, hä-
net riippuvaksi yhteiskunnasta,
jonka jäsen hän itse on, yhtä oi-
kentettujen toverien yhteiskun-
nasta, joilla on **samat edut**.

Vaikka tällainen riippuvaisuus
näyttäneekin sietämättömältä li-
beraalilaisesta asianajasta tai kirja-
lijasta, niin ei se ole sietämätön
nykyisen proletaarin mielestä,
kuten yksi ainoa silmäys **am-
mattiyhdistysliikkeeseen** osoittaa.
Ammattiyhdistykset tarjoavat
meille nyt jo kuvan tuosta "so-
sialistisen pakkovalltion tyran-
niudesta", josta vastustajamme
löpöttelevät. Niissä määrätään

yhä vuosi vuoden perästä seu-
raamme kumminkin noita homei-
sia joulutapoja. Täytyy tosiaan
olla paatunut sen, joka voi rau-
han juhlasta nytkin loilottaa.
Mutta sentään vanhaan tapaan
koreillaan sanoin ja toin joului-
si. Mekin, jotka sortavan vallan
valheita iskemme, toivuaamme
suppusuun sitten kammiseen jou-
lutapaan. Tiedämme tosin jo sen,
että tätä touhua keinotekoisesti
kaunistellaan vaan pelkästään lii-
ke etujen tähden, mutta sittenkin
on siinä suurelta osalta muassa
vanha ja huono joulumerkitysikin.
Mas valhe ja näennäisyys kai-
kesta! Ihmiskunnan edistys on
ainu käynyt yli ruumiiden. Oi-
koon tämäkin surmanaika jokai-
selle nyt edistymisen aikaa. Ni-
käämme antako nään ja hetkel-
lisen epätoivon riistää meiltä elä-
mänhalua ja intoamme pyrki-
mään pois vanhoista houreista.

Kyllä voi jo sentään tänä jou-
luna iloita köyhienkin iloa, sillä
onpa aika kuin kevään sarastus-
ta; onpa kuin olisi oikeus ja on-
ni lähempänä kuin muina joului-
na. Miköön mikään joulutohina
estäkö meitä yrittämästä nousta
orjuuden haudasta oikeuksim-
me!

"Kun on voimaa sulle suotu,
omias se tarkoittaa."

(Jätkoa kolmannella sivulla)

jo nykyään yksityisen työehdot
mitä tarkemmin ja ankarammiin,
mutta ei ole vielä tähän saakka
johtunut vielä kenenkään am-
mattiyhdistyksen jäsenen mie-
leen, että tämä on hänen per-
soonallisen vapautensa sietämä-
töntä rajottamista. Ne, jotka nä-
kevät välttämättömäksi ryhtyä
puolustamaan "työn vapautta"
tätä "hirmuvalltaa vastaan — u-
sein asevoimilla ja verenvuoda-
tuksella — eivät ole työmiehiä,
vaan heidän riistäjiänsä. Vapaus
parka, jolla ei nykyään ole enää
muuta puolustajia kuin orjain-
pitäjät!

Mutta työnvapauden puutos ei
ainoastaan kadota rasittavaa
luonnettaan sosialistisessa yh-
teiskunnassa, vaan **se laskee
myös perustuksen korkeimmalle
vapaudelle**, mikä ihmiskunnassa
tähän saakka on ollut mahdolli-
nen.

Tämä kuuluu ristiriitaiselta.
Mutta ristiriitaisuus on vain
näennäistä.

Aina suurteollisuuden synty-
miseen saakka vaati elantoväli-
neiden hankkiminen ja ansaitse-
miseen tarvittu työ, sanokaam-
me lyhyesti elatusyö, tekijänsä
kokonansa huostaansa, se vaati
kaikkien voimien jännitystä, ei
ainoastaan ruumiillisten, vaan
henkistenkin. Näin ei ollut ai-
noastaan metsästäjän ja kalas-
tajan, vaan myöskin talonpojan,
käsityöläisen ja kauppiain laita.
Elatustansa ansaitsevan ihmisen
elämä kului melkein kokonaan
tähän. Työ terästi hänen jän-
tereensä ja hermonsa, se kehitti
hänen järkensä kekseliäiseksi ja
tiedonhaluiseksi. Mutta kuta e-
nemmän työnjako kehittyi, sitä
yksipuolisemmaksi se tekee elat-
ustaan varten työskentelevän
ihmisen. Henki ja ruumis eivät
enää voi toimia mitä erilaisem-
milla asioilla eivätkä kehittä
kaikkia kykyjään. Elatustyössä
oleva, jonka huomion suoritetta-
va osittaisyö kulloinkin vaatii
kokonaan, kadottaa kaiken har-
rastuksensa häntä ympäröitse-
vän ilmiöiden kokonaisuu-
teen. Tällaisissa oloissa voivatkin ne,
jotka olivat elatustyöstä vapaut,
kehittää sopusointuisasti ja kai-
kinpuolisesti henkisiä ja ruumiil-
lisiä voimiaan, niittä yhteiskun-
nan ja luonnon järjestystä kos-
kevia kysymyksiä ja harjottaa
filosofiasta ajattelemista, se on
korkeimman totuuden etsimistä
sen itsensä tähden. Mutta elat-
ustyöstä voi ennen koneitten
keksimistä vapautua ainoastaan